

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-ENQUIÊTES

Voor de Stad: 7 f 12.

Franko per post. » 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

MICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIËN

15 cents de regel

behalve 35 cents zegel

ROME
Wij hebben bevestigd de aankomst van inge- den aartsbisschop van Keulen te Rome gemeld. Den 18. september is de prelaat door Z. H. in een bij- zender gehoor ontvangen, waartrent ons de vol- gende bijzonderheden worden medegedeeld:

Toen de doorluchtige kerkvoogd aan den in- gang van het Quirinaal was gekomen, wachtten hem daar de dragers van Z. H. met den stoel waar- op de H. Vader naar de groote pluggigheden der Roomsche Kerk gedragen wordt. De paus had ge- wild dat de prelaat aldus naar het vertrek gedra- gen werd waar hij hem opwachte. Maar de eer- waardige Clemens August weigerde die onverwachte eerbevoering. Op den arm van iemand van zijn ge- volg steunende, beklom hij het Quirinaal den grooten trap van het Quirinaal. De H. Vader trad hem in de receptieaal te gemoet, en haastte zich om den aartsbisschop die hem te voet wilde vallen, in zij- ne armen op te vangen, en hem met drift te om- helzen. De opperbisdom stopte tranen in de vader- lijke omhelzing, en geleide vervolgens den aarts- bisschop bij de hand naar eene rustbank waar hij hem staat zich liet nederzitten. Na een onder- houd van een groot half uur herhaalde de opper- bisdom de hartelijkste omarmingen, en verwijderde zich de aartsbisschop meer naar ontroeping dan van onderdonk bevende. In de voorraad trof hij de te Rome woonende Duitsehe priesters aan, die hem te voet vielen en zijnen zegen vroegen. Het edel gelaat van den moedigen belijder van het geloof glinsterde van vreugde en drakte het geluk uit dat hij ge- voelde, den stedsheer van Jesus Christus, hem, wiens regten hij zoo manhaftig had verdedigd, ge- zien te hebben. Hij scheen bij zich zelve te zeggen: Thans Heere kunt Gij mij in vrede laten gaan!

Het publiek van Rome ziet met verlangen den dag te gemoet, op welken het den doorluchtigsten der Germaansche kerkvoogden met het Romeinsche purper zal zien bekleed. (Ami d. L. B.)

Men maakt te Napels toebereidselen voor het huwelijk van de prinses van Salerno met den her- tog van Anjou. De Fransche prins wordt aldaar tegen het laatst van oktober verwacht.

— Uit Napels wordt in dato 24 sept. in partiku- liere brieven geschreven:

Men had afgentien vermoed dat de koning bij zijne afreize uit de hoofdstad, den keizer van Oostenrijk in Triest een bezoek zou geven. Dit vermoeden is zoo sterk, dat personen, die den koning da- gelijke omringen, bij eenige bankiers te dezer stede wissels op Triest genomen hadden. Z. H. heeft ech- ter zijne staten niet verlaten, maar Calabria, Con- stanza, Catauzaro, Melfi, Benevento, Pizzo, Reggio, enz. bezocht, en zal in deze dagen over Brindisi, Man- fredonia en Toggia naar Napels terugkeeren. De ko- ning heeft ook de nieuwe strafkolonie, de Tremi- ni-landden bezocht. De koningin heeft haeren ge- maal met de grootste onverschrokkenheid op deze niet menigvuldige bezwaren verbonden reis ver- gerd. Deze togt zal niet zonder gevolgen blijven: men moet reeds bevelen gegeven zijn tot het aan- leggen van groote straatwegen in deze tot hertoe

bijna onafgebroken bergstreek in de beide Ca- labriën.

RUSLAND

In brieven uit Konstantinopel wordt verzekerd dat de Russen in juli j. l. eene nieuwe nederzetting in den Kaukasus hebben geleden. Het is Schamyl, hun onverzenulijke vijand, die hen met nieuwen slag toegebracht heeft. De Russische overhebber, prins Argutinsky, had last gegeven om het Cir- kassische opperhoofd met vier divisien aan te tas- ten, doch het gelukte Schamyl te ontsnappen. Na gedurende eenige dagen geretireerd te hebben, versterkte hij zich op eene hoogte, waar de Rus- sen hem kwamen aanvallen, doch gebrek aan la- gemiddelen noodzaakten hen weldra terug te trekken. Schamyl is alomt met zijne kleine bende den vijand in den rug gevallen en heeft hem aan- zienlijke verliezen toegebracht.

Wij staan voor de waarheid van dit bericht niet in.

AMERIKA

Een dagblad verzekert dat het kabinet van Was- hington in bezit is van documenten welke onte- gensprekelijk bewijzen dat Engeland zich heimlijk mengt in de geschillen van Mexico met Texas. Het is niet de eerste maal dat men deze beschul- diging opwerpt; de president Tyler zelve heeft ze in zijnen laatsten brief aan de vertegenwoordigers der Vereenigde Staten ten berde gebracht. Is zij ge- grond? Dit zal de toekomst ons moeten leeren. Wat hierook van zij, zeker schijnt het dat Mexikotoe- bereidselen tot eenen inval in Texas maakt.

DUITSCHLAND

— Men schrijft uit Bremen: Nog nimmer zag men hier zulk eene groote menigte landverhuizers als tegenwoordig. Men merkte onder hen verschei- dene lieden op, die, te oordeelen naar hunne kleed- ing en de vele goederen, welke zij met zich voer- den, ongetwijfeld tot de meest gegoede landverhui- zers behoorden. Deze personen maken de eerste expeditie van kolonisten uit, welke de vereeniging tot ondersteuning van Duitsehe landverhuizers in Texas over Galveston naar de volkplanting zendt, die men voornemens is in de buitengemden gezon- de landstreek aan de oevers van de Colorado te stichten. Hoe bitterder de ervaringen zijn, welke de expeditien naar Texas tot hertoe opgeleverd hebben, des te verblijdender moet het zijn, uit geloofwaardige bronnen te kunnen verzekeren, dat de vereeniging tot ondersteuning van Duitsehe land- verhuizers hare expeditien met de naauwlettend- ste zorg ten uitvoer brengt. Er wordt niet alleen gezorgd voor eene ruime proviandering der sche- pen gedurende den overtogt, maar de vereeniging zendt ook met elk schip eenen rijken voorraad van levensmiddelen voor 6 maanden, ten behoeve van de zich aan boord bevindende passagiers, en be- vendien het benoodigde getal tenten om zich on- middelijk na hunne aankomst te kunnen nederzet- ten. Voorts vindt men onder de kolonisten eenen geneesheer, eenen heelmeeester, eenen wiskunste-

naar, eenen ingenieur, benevens timmerlieden, metselaars, zadelmakers, molenaars en bakkers; voorts eene volledige apotheek en eene rijke en uitgezochte verzameling van de beste chirurgische instrumenten, machines van ijzer, enz. alles ten behoeve van de kolonie, eindelijk eene hoeveelheid waren voor het magazijn der vereeniging, waar- uit elke kolonist zich tot de billijkste prijzen van het hem ontbrekende kan voorzien. Door de voor- zorg van de direktie der vereeniging is er niet de schepen niet alleen het noodige en het nuttige, maar ook reeds personeel naar Texas vooruitgezon- den, teneinde aankopen van vee, wagens en akkergeredschappen te doen, en de benoodigde zaden aan de landingsplaats voor de kolonisten in gereedheid te houden.

— Bij de Oostenrijksche regering bestaat het voornemen om de loterij in de gansche uitgestrekt- heid van het rijk te verbieden.

ENGLAND

De koningin is met haeren gemant en hante Hochter, Blair Athol den 1 verlaten, en zocht gen- dien avond te Dundee, aan boord van het konink- lijk jacht, ingescheept. De ontzending tot Nieuw- schied had den 3. s middags ten twee ure plaats, en een uur later berakten de vortelijke personen Padding- ton, van waar de togt langs den spoorweg werd voortgezet, en ten vier ure, bij de aankomst op het kasteel van Windsor, voleindigd. In weêrwil- van het onstuinig weder gedurende den overtogt, is de geheele reis van Dundee naar Windsor binnen den tijd van acht en veertig uren geschied.

— De uitnodigingskaarten, door den lord kamer- heer aan den Franschen ambassadeur, de kabinets- ministers, en andere personen van rang, toegezonden, hielden in dat de vereeniging te Windsor, bij gelegenheid van het bezoek der koninklijke Fran- schen, op woensdag den 14. s, op donderdag of vrijdag wordt in den zaal van St. George een luisterrijk banket gegeven.

— Tot de reeks van vertrekken, welke, gedu- rende den konings verblijf op genoemd kasteel, geheel ten zijnen gebruike zullen wezen, behoort ook de zoogenaamde Rubbenskamer, wier wand in aansluitend met schilderijen van dien grooten meester versierd zijn, en in welke nu ook allerprachtigste kabinetten en tafels zijn aan gebracht, als mede de kostbare vaas, door wijlen den koning van Pruisen aan George IV ten geschenke gegeven.

— Prins Ernst van Hessen en prins Eduard van Saksen Weimar, zijn over de Alpen te worden teruggekeerd.

— De stad Portsmouth bereidt eene schitterende ontvangst aan den koning der Franschen, die, aan de officieren van het keizerlijk, hetwelk zijne majesteit zal eskorteren, de edelrijke regering legt bij het beramen en vaststellen van der daartoe strek- kende beschikkingen, opmerkenswaardige ge- drift aan den dag.

— De graaf van Nesselrode heeft den 4 de hooft- stad verlaten, om zich naar Hamburg in te schepen

Iersche Armoede. De toudst Kelt be-
schrijft aldus eene Ierschedorpschool: Eene
niet zoden gedekte leunen hut aan den land-
weg, zonder vensters, banken, stoelen of iets
van dien aard was het schoolgebouw. Binnen
lagen zoo veel groote kisten opgehoopt, als binnen
kinderen waren; deze kisten waren hun schoolgeld.
De kleine kweekelingen, even als hun leermeester,
van uren ver toegestroomd, zaten allen in hunne
sierlijke lompen op een' hoop in de deur opeenge-
drongen, hielden hunne abeboeken in de richting
van het invallend licht en dreunden hunne les op.
De meester, in 't welbekende Iersche volkskostuum,
stond op een leeg vat tusschen hen in. Hier was
de armoede tot naaktheid geworden. Tegen den
avond verstrooijen de knapen zich naar alle wind-
streken; de meester pakt zijne zuur verdiende
tuyven in een zak, sluit de deur en zoekt eveneens
uren ver soms over de heide; zijne schamele woon-
stede op.

SPANJE.

Volgens berigten uit Madrid van den 29 septem-
ber, zou er den volgenden dag eene raadsvergade-
ring der ministers worden gehouden, waarin onder
anderen de inhoud der troonrede bij de opening
der kortes, die den 10 oktober moet plaats hebben,
zou worden bepaald. Men beweert, dat die troon-
rede ditmaal door de koningin Isabella in persoon
zal worden uitgesproken. Waarschijnlijk zullen
daarin dan ook de veranderingen worden aangege-
ven, die het ministerie in de staatsregeling brengen
wil. Men beweert steeds, dat het bestuur in de
aanstaande kortes-vergaderingen op eene alleziens
afdoende meerderheid zal kunnen rekenen. Zelfs
berigten van Engelschen oorsprong, die anders de
tegenwoordige orde van zaken in Spanje niet gun-
stig zijn, erkennen, dat de aanstaande kortes-ver-
gadering bijna uitsluitend uit gematigden of *mode-
rados* zal bestaan, zoodat de zogenaamde *progres-
sisten* niet de minste kans hebben om zich daarin
te doen gelden.

Den 10 dezer den dag van de opening der
kortes, zal de koningin Isabella den ouderdom van
volle veertien jaren hebben bereikt, en zou dus
het tijdstip harer meerderjarigheid hebben aange-
vangen, indien dit tijdstip niet, ten gevolge der
gebeurtenissen, die aan het regentschap van Es-
partero een einde hebben gemaakt, ware vervroegd.
Een Parijsch dagblad verhaalt, dat de koningin
regent te dier gelegenheid eene verklaring in het
hoofdzak zal zenden, volgens welke hij dan het hem
toegedragen als van regtswege vervalten be-
schouwen, waarbij hij tevens zou protesteren
tegen de beslotenheid, dat gezag te hebben
willen uitbreiden; integendeel verzekerende, dat
hij aan de grondwettige monarchie innig gehecht
is, en dat de koningin steeds in oogenblikken van
gevaar op zijne ondersteuning zou kunnen rekenen.

Een treurig voorval heeft in de stad Roay,
provincie Valladolid, plaats gehad. Bij de ver-
tooning van een stierengevecht hadden omstreeks
1000 menschen op een groot stallaadje, dat in 1840
in het midden van de markt gebouwd was, plaats
genomen. Eensklaps storte het stallaadje in, en
een groot aantal deed het feest staken. Drie
personen zijn dood, honderd anderen gekwetst,
acht dodelijk, meer dan 100 geknust.

FRANKRIJK

Z. M. Lodewijk Philippe heeft aan een aantal staat-
kundig veroordeelden de afschelding van straf verleend.
Bij besluit van 21 dezer is aan al degenen,
wier vonnis van vroeger 1844 dagteekent en
voor 1 januarij 1847 verstrek is, het overige van
hunnen straflijd kwijtgescholden, ook aan twaalf
anderen, om staatkunde gekerkerde, die tot zes-
tien, vijf en twintig jaren gevangenis en tot ver-
banning waren veroordeeld. Het getal der ontsla-

genen bedraagt ongeveer vijftig. Het koninklijk be-
sluit wordt voorafgegaan door eene inleiding, waarin
gezegd wordt, dat de koning de jongste op de ma-
rokkanen behaalde overwinningen op deze wijze
heeft willen signaleeren.

Nach Frans Napoleons Bonaparte, nach Brussel
zijn in het besluit van amnestie begrepen.
Lodewijk Philippe die nog nooit langs een der
spoorwegen heeft gereisd, zal zich nu in Engeland
met den spoorwagen van Portsmouth naar Guilford
begeven.

De prins van Joinville heeft van den koning
der Belgen een' brief van gelukwensching ontvan-
gen, over zijne jongste expeditie op de kusten van
Marokko.

Het schijnt dat al de onderhandelingen be-
trekkelijk het huwelijk van den prins van Asturie,
oudste zoon van don Carlos, met de koningin van
Spanje, geheel en al zijn afgebroken. (Korresp.)
Daar de feesten te Toulon thans geen plaats
zullen hebben, heeft het stedelijk bestuur dier stad
besloten, den geldelijken onderstand echter uit te
reiken aan de weduwen, wier echtgenooten te
Tanger en Mogader strijdende zijn omgekomen.

Te Parijs waren den 5 oktober de brieven uit
Taiti tot den 25 april bekend, die door de Lon-
densche Times zijn medegedeeld. Deze brieven,
volgens welke 800 Fransche zeelieden en soldaten,
door den gouverneur van het eiland, kapitein
Braat, zelve aangevoerd, omstreeks 1000 Taitiërs,
die zich in een' dorp, des stelling hadden ver-
schanst, hadden aangevallen, en daarbij een verlies
van ten minste 100 man hadden geleden, hebben
te Parijs een' zeer pijnlijken indruk gemaakt. Die
indruk is te sterker, omdat in deze brieven de
Franschen van wreedheid tegen de Taitiërs worden
beschuldigd, en men hun verder te laste legt,
dat zij deze vijandelijkheden slechts uit een valsch
punt van eer, om het bloed hinner vroeger ge-
sneuvelde krijgsmakkers te wreken, hebben be-
gonnen. Al de Parijsche dagbladen beschuldigen
dan ook deze correspondenten van de Times van
hooggaande partijdigheid.

Het van die gebeurtenis door het dagblad *le
Globe* geleverde verslag, kan men met grond als
het meest met de waarheid overeenkomend be-
schouwen. Dit verslag is van den volgenden inhoud:

De Franschen hebben, ten getalle niet van
800 maar van omstreeks 400 man, onder aanvoe-
ring van den heer Braat, tegen 1100 Taitiërs ge-
vochten. Zij hebben zich achtereenvolgens mees-
ter gemaakt van drie verschaningen, die door
drie stukken geschut verdedigd werden. Het ge-
vecht is op den middag begonnen en heeft vier
uren lang geduurd. Wij hebben aan onze zijde 25
gesneuvelden en 50 gekwetsten. Het verlies dat
de Taitiërs geleden hebben, is aanzienlijk.

Een der kleinere opperhoofden, die aan onze
zaak getrouw was gebleven, heeft zich geheel alleen
te midden van den kogelregen gewaagd om eene
vlag te verneesteren, de heer Braat heeft voor
dit opperhoofd de ridderorde van het legioen van
eer gevraagd.

Onze soldaten hebben zich verwonderlijk goed
gehouden; zij hebben bij de Taitiërs een' levendigen
tegenstand ontmoet.

De Indische brievenmaal heeft te Havre de
tijdning aangebragt van eene treurige gebeurtenis,
die het Fransche schip *l'Indien* van deszelfs ka-
pitein en twee der manschappen bercofd heeft. Zij
zijn door de inboorlingen van een der Grooten An-
damansche eilanden, in de golf van Bengalen,
vermoord.

Het is der politie gelukt, drie roovers te
vatten van de bende, die onzen ambassadeur in
Portugal, den heer baron de Varennes, bij Val-
de Penas heeft aangevallen en uitgeplunderd. Deze
drie individuen zijn naar de gevangenis van Ciudad-
Real gevoerd, en zullen aldaar gevangenis worden.

De heer van Gueksberg, wien de uitstekende
eer is ten deel gevallen, door den keizer
gekozen te zijn tot onderhandelaar van den vrede
met Marokko, die benoemd is worden tot officier
in den leger van eer en die nu wederom naar
Marokko is gezonden om de uitkomsten van het
vredesverdrag uit te wisseren, een jong mensch,
die zijn 24e jaar heeft volbragt. De heer van Gluck-
berg is de zoon van den hertog Decazes.

Men weet, dat de koning Lodewijk Philippe
gedurende zijn verblijf in Engeland ridder van de
kousenband zal gemaakt worden. Zie hier eenige
geschiedkundige aantekeningen noemens deze orde.

Omstreeks het jaar 1350 gaf Eduard III, koning
van Engeland, een bal; te midden van het geweld
hetwelk noodwendig onder de overgrote menigte
heerschen moest, welke hij tot deze feestpartij
genoodigd had, werd de monarch door eenige
onbescheiden hovelingen verrast, knielende voor
de gravin van Salisbury, wier kousenband hij
in de hand hield; Eduard opstaande en zich
richtende tot de getuigen van dit toneel, riep uit:
Honni soit qui mal y pense! En, tot gedachtenis
van dit voorval, stelde de koning eenen ridder-
orde in; welke hij noemde: Orde van den Kousenband.
En inderdaad maakt dit verborgen kleding-voor-
werp der vrouwen het voornaamste versierd dezer
orde uit, en de woorden, die den Engelschen
monarch ontglipten: *Honni soit qui mal y pense!*
zijn als haar devies, op het juweel der orde be-
grift.

De koning van Engeland is grootmeester der
orde. Er zijn groot-officieren, namelijk de pre-
laat, (bisschop van Winchester) de kassier (bis-
schop van Salisbury), en de griffier (deken van
Windsor). Voorts zijn er 25 ridders, die over den
linker schouder de wapen-insiguen van St. George
dragen, bestaande in een met den kousenband om-
strikt, rood kruis en eene diamanten ster; zij dra-
gen ook uog van den linker naar den rechter schou-
der een breed blaauw lint, van hetwelk de beel-
tenis van St. George te zijner afhangt. De staat-
sie-kleding is den rok en mantel van blaauw
fluweel met zwart fluweelen kap of hood. De aan-
neming tot ridder gaat met een weidsch oerdm-
niet gepaard. Volgens de statuten kan geen vrees-
deling effectief lid der orde worden. De koning der
Franschen zal dus honorair ridder van den kousen-
band worden.

Bij Pithiviers, in het departement de Loiret,
heeft men weder een waarschuwend voorbeeld ge-
had van het gevaar, om onvoorzigtig met schiet-
geweer, en vooral met dat hetwelk perkussie-slo-
ten heeft om te gaan. Twee gevechtelingen waren
met elkander op de jacht gegaan. Onder het voort-
wandelen bemerkte de een, dat het perkussie-kapje
op zijn slot niet wel in de orde is. Hij wil zulke
verbeteren, houdt daarbij het geweer naar zijnen
vriend gekeerd, stoot zeker onvoorzigtiglijk aan
het kapje, het schot gaat af, en de vader, in den
onderbuik getroffen, gaf vijf uren daard, onder
de ijzelijste folteringen den geest.

NEDERLAND

ROSCHE. De prinses van Oranje is den 5 dezer
van hoogsterzelve reis naar Italië en Duitschland
in de hofstad teruggekeerd.

De jongst ontyangen Javasche kouranten tot
29 juni loopende, behelzen een nitvoerig verlag
van de verrigtingen der expeditie, gezonden om
de daad van neef, door de bevolking van Koet-
aan de Balische brik *le Charles* geplengd te straf-
fen. Na de geheele Kampong, bestaande uit 500
à 600 huizen, de woning van den sultan en een
moes verbrand te hebben, kwamen de expeditie
den 21 april zonder eenig geweld te Makassar
terug. Uit de verhooren aan gades de overghe-
gelaars en de Shabandar van Saminda, die
onderworpen zijn, maakt men op, dat een vrees-
ter en brik onder Engelsche vlag de rivier

zijn opgezeild; voorgevende met den sultan te Tan- garong vriendschap te willen sluiten, ten einde aldaar een etablissement op te rigten. Op eene weigering van den sultan, schijnen de vaartuigen op deszelfs huis van vuur te hebben geopend, hetwelk is beantwoord en over en weder heeft aangehouden, tot dat de schepen de ankers lieten slippen, en begünstigd door wind en stroom, de rivier afwaarts gelyk wordende door eenige prauwen van Tangerang. Op de hoogte van Samarinda is teen het vuur hervat, en hebben alle vaartuigen van die plaats de brik en de schooner ge- vuld tot op de hoogte van Tjenoton, hiet maakten beide schepen vast, doch na twee uren weder vlot. Tegen het aanbreeken van den dag zag men de brik op de bank vastzittende, waarop zes prauwen naar dit vaartuig zijn geroeid en hun vuur op hetzelve hebben geopend, hetwelk echter niet overtuigd heeft. De bemanning hetzelve verliet verlaten hebbende, uitwijken er heeft van en bragt de lading over naar de woning van den Shabans daar van Samarinda. Toen men ochtenden volgenden dag dit werk wilde voortzetten, was de brik verdwenen; men veronderstelde dat zij in zee gedreven en door roovers was medegevoerd.

Volgens berigt van Banda, heeft aldaar in den nacht van den 8 op den 9 april j. eene vrij he- vige aardbeving plaats gehad, welke door een ge- luid gelijkende naar dat van een zwaar kanon- schot werd aangekondigd, hetwelk waarschijnlijk is veroorzaakt door insorting van een gedeelte van den kraterwand. Sedert 1835 had men aldaar zulk eene zware aardbeving niet gevoeld; maar ofschoon de schudding vrij lang duurde, heeft die geene ongelukken veroorzaakt en zijn zelfs de gebouwen weinig of niet noemenswaardig ge- scheurd.

UITRECHT 7 Oct. Naar men met zekerheid ver- neemt, is thans het leggen van eenen zijtak van den spoorweg van hier naar Rotterdam be- paald, en zullen de aanbestedingen daartoe in ja- nuarij 1845 plaats hebben.

Volgens de gedane opnemingen, heeft zich de overstroming in de maanden augustus en begin van september, in de steden en velden der stad, uitgestrekt over ruim 404 bunders, zoo wei- bouw, als moesland, en bedraagt de daardoor ge- leden schade de aanzienlijke som van f. 52,500,00. Deze som zou gewis niet onbeduidend vermeerderd zijn, indien de schade aan boomgaarden en kweek- gronden geleden, reeds had kunnen worden opge- geven.

Ingezonden Stukken

Aan de Redactie van den Noord-Brabant- schen Handelsblad.
Over eenige dagen heb ik in het *Algemeen Han- delblad* van den 25 september jl. eenen brief uit Frankfort gelezen, die met een te geteekend is, en alzoo als eene eigene korrespondentie moet worden beschouwd, in welken brief over onderschei- dene zoo kerkelijke als staatkundige onderwerpen gehandeld wordt, als onder anderen: dat de konin- gen der verre ongegropd zijn, volgens welke de koning van Beieren zoude gezind wezen de jesuiten andermaal in zijn land toe te laten; dat het evan- gelisch konsistorie te Baden, op den 14 augustus jl. in het geding tot eentscheiding tusschen Z. K. H. *Wasa*, de pretendent op de kroon van Zweden, en de prinses *Louise Amelia Stepha- nie* uitspraak gedaan heeft, waarbij het op den 9 november 1844 is aangegaan huwelijk onthouden wordt, met vrijlating van beiden tot het aangaan van eene nieuwe echtverbintenis, en welke uit- spraak door den groot hertog op den 26 daaraan- volgende is bekrachtigd; dat door zijn hoogerw. mgr. Laurent bisschop en bestuurder van het bisschops van Luxemburg eene vereeniging in de Duit- sche staten zoude worden opgericht onder de be- naaming van *Deutscher antidiabolischer vereeniging*, tot betrekking der vrijmetselarij; en eindelijk worden de bekeeringen opgegeven van protestanten tot de R. K. Kerk, en daarentegen dat 900 Roomschen, het protestantismus in de batenrijksche staten, en omgekeerd omhelsd.

De bedoeling zal wel niet staatsplaatse, wegens waarom al die kerkelijke partijen in eenen minne worden vereenigd; men zal deswegens liefs niet uit- weiden; dan, wat de berichten noemens de jesuiten in Be- jeren en de daarstelling van eene anti-vrijmetsel- laars vereeniging betreft, heeft men gegrunde redenen dit te betwijfelen. De koning van Beieren stelt te veel belang in het onderwijs in zijne staten, tot welker geschiktheid de jesuiten zoo veel bijdragen gegeven hebben, en is te veel overtuigd dat zijn kroon, door dezen niet aan het wankeel zal worden gelaten, zooals het geval in Spanje, Frank- rijk en elders geweest is, nadat de jesuiten uit die staten zijn verjaagd geworden.

Daar hetwelk is het wat men in Baden het eene noodzakelijkheid heeft gevoeld, de kerkelij- ke autoriteit te moeten inroepen tot de ontbinding van een huwelijk, hetwelk men aldaar niet meer dan eene burgerlijke overeenkomst schijnt te beschouwen, welke anders door burgerlijke reg- ters kan onthouden worden, is niet dit het ge- val is, waarom heeft men aldaar in de laatste jaren, vooral in Duitschland, zoo veel moeilijkheden aan- de Roomsche Katholieke autoriteit berokkend, toen deze zich verplicht heeft geacht, in zake van de gemengde huwelijken te moeten spreken, terwijl het algemeen is bekend, dat het huwelijk in de R. K. Kerk een H. Sakrament is, en dus wel de- gelijk tot derzelyer bevoegdissen behoort.

De opgave van de bekeeringen in de Oostenryk- sche staten, heeft waarschijnlijk een tegenaangsel- ten doel, nopens de weerkundige berichten, die telkens in de dagbladen voorkomen, wegens den overgang van protestanten tot de R. K. Kerk, in alle landen maar vooral in Engeland; men schijnt te hebben willen aantoonen, dat het tegendeel in Duitschland plaats heeft, dan toevallig is mij dezer dagen een geacht tijdschrift in handen gevallen, waarin een berigt uit *la Gazette Universelle d'Aug- bourg* werd medegedeeld van eene korrespondentie uit Hongarij, en volgens welke dit officiële daarvan opgemaakte staten, gebleken is, dat behalve de veel- vuldige bekeeringen, zelfs bij geheel gemeenten van schismatische Grieken tot de met de R. K. Kerk vereenigde Grieken, in het laatste jaar, 886 pro- testanten en 51 Israëlieten tot de R. K. Kerk zijn overgegaan, en daartegen er nog geen 30 R. K. kunnen geteld worden, die aanvankelijk zijn gewor- den en welke meestal uit gemengde huwelijken zijn gesproten, die van hunne eerste jeugd in de pro- testantsche gevoelens zijn opgevoed.

Dat van de 8000 R. K. priesters in Hongarij er slechts een geweest is, die zijne kerk heeft verlaten, en zich eerst naar Zwitserland heeft be- geven en vervolgens naar Amerika om zijne dien- sten aan de protestantsche zendelingen aan te bieden, maar die weldra door de genade van God getrof- ten, tot de moederkerk is teruggekeerd en met bittere tranen zijn leed wezen aan zijne voormalige parochianen heeft te kennen gegeven.

Dat in de overige staten van Oostenrijk mede offi- ciële staten over 1842 zijn opgemaakt, waaruit ook is gebleken, dat behalve in Hongarij en Lombardien, 936 protestanten tot de oude moeder- kerk zijn overgegaan en slechts 90 R. K. het pro- testantismus hebben omhelsd.

Dat volgens gelijke staten, van de jaren 1833 tot 1841 een getal van 5248 protestanten in drie kerkgenootschappen hebben verlaten en Roomsche Katholiek zijn geworden.

Indien naar het getal van bekeeringen in andere staten, en vooral in Engeland in de laatste jaren, de opmaken, welke het ieder jaar worden opgemaakt, met uitzondering evenwel van Rusland en Polen al-

waar de reformaten tegen de Roomsche Katholieken de eerste tijden over het christendom, godslust, overtreffen, dan zoude men de beide gelijke schijn- hetlyk mede op eene kleinere schaal in Zweden en eenige andere protestantsche landen hetgeval, dat in de laatste tijden is voorgevallen, te moeten verwachten. Eene d. aldaar men veel onder de bekeering- deelen, en andere tijdelijke belangen, welke het wordt van kerkgenootschap te veranderen, is dit.

Onder de bekeeringen tot de oude moederkerk, zowel in Duitschland als elders en bijzonder in Engeland, treft men indertrouwe gevallen aan, groot is het getal van aanzienlijke personen, zoo- doorn behoorte als stand en gelaendheid die hinnen- toeblijgt tot de oude moederkerk menen, en waars- onder vele predikanten en godgeleerden, hetgeen wonder: velen wetel, hunne orda, van de bekeering te overwinen en getrouw aan het motto der pro- testanten; onderzoek en houd, het beste, begint men van den afkeer der R. K. partij te komen, en men onderou dan protestantsche schrijvers te lezen. Behalve ten tijde der reformatie is mogelijk de wrijving tusschen Roomschen en onroomschen nim- mer zoo groot geweest als tegenwoordig; waartoe de moeilijkheden nopens de gemengde huwelijken veel aanleiding hebben gegeven, indien deze niet slechts tot het opgedructe bepaald, dan konden men vertrouwen, dat zich de waarheid in de onbevooroordeeld zoude voordoen, maar ongelukkig- lyk vermenst zich deze ook met het staatslandge, en in het politiek en burgerlijk leven, hetgeen te be- jammeren is, en velen wederhoudt bedaarde waar- heid te zoeken, onderscheidenen worden dien ten gevolge door menschelijk opzigt en tijdelijke belan- gen terug gehouden van een onderzoek, hetwelk een hooger doel behoorde te hebben.

Wanneer men de zaak onbevooroordeeld beschouwt, en de werkelijkheid alomtindigen moet, dat de moeder- kerke, behalve ten tijde der reformatie is mogelijk de wrijving tusschen Roomschen en onroomschen nim- mer zoo groot geweest als tegenwoordig; waartoe de moeilijkheden nopens de gemengde huwelijken veel aanleiding hebben gegeven, indien deze niet slechts tot het opgedructe bepaald, dan konden men vertrouwen, dat zich de waarheid in de onbevooroordeeld zoude voordoen, maar ongelukkig- lyk vermenst zich deze ook met het staatslandge, en in het politiek en burgerlijk leven, hetgeen te be- jammeren is, en velen wederhoudt bedaarde waar- heid te zoeken, onderscheidenen worden dien ten gevolge door menschelijk opzigt en tijdelijke belan- gen terug gehouden van een onderzoek, hetwelk een hooger doel behoorde te hebben.

DE WERK.

Mijn g. g. g. Heusden en omstreken, dat aan de gemeentebesturen in dat gedeelte der provincie aan- schrijving gedaan is, om op te geven, hoeveel opcenten, en op welke belasting, noodig zijn om de toege- zegde bijdragen der gemeenten in de onkosten der geprojecteerde wegen goed te maken. Het is ons nuttig voor te dezer gelegenheid te verzoeken aan een voorstel van het verdienstelijke der pro- vinciale staten, den heer GERLACH, om de opcenten te vinden op het gedistilleerd, en te laten hiet dat voorstel volgen.

DE PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABAND.
Edel Groot Achtbare Heeren g. g. g. p. 19.

In het stellig verzoeken, dat het gedeelte der bestuur, deszelfs, nocht niet alrijke pogingen, in voortzetten tot verbetering der provinciale wegen, zoo is het te worden, dat van onderscheidene gedeelten der provincie verzoekschriften zullen wor- den ingediend, om de bevordering van handelen en verkeer in de gemeenten; en van de welvaart der provincie, en het bijzonder eene verbetering te ver- bidden.

spoedige gemeenschap door middel van straat- en grindwegen daar te stellen; en wil nu ontkennen dat de voordeelen, die daardoor te verkrijgen zijn, niet te hoog kunnen geschat worden; want hierdoor toch zal de gelegenheid ontstaan, om zoo voordeelig mogelijk met andere gewesten te kunnen wedijveren, en hieruit is opbeuring voor handiel, nijverheid en landbouw te verwachten; voegt men hierbij, dat soortgelijke verbeteringen tegelijk een bron van materiële welvaart daarstellen, dan verkrijgen onze pogingen eene strekking, welke reeds op zich zelve beschouwd, een edel oogmerk heeft.

Trouwens ik erken dat het niet moeilijk valt om projecten te maken en voorstellen te doen, die in het oog van het volk behagelijk zijn, doch dat men dikwerf buiten magte is de middelen aan te wijzen om soortgelijke verbeteringen daadwerkelijk en met een goed gevolg tot stand te kunnen brengen. Het zij mij vergund UEd. Gr. Achth. behalve de mogelijkheid die er wellicht bestaat om eenige meerdere additionele centen op de grondbelastingen en het personeel te heffen, tevens opmerksaam te maken, ja voortestellen, eene heffing van 50 of meer procenten op den prijsverkoop van sterke dranken, zoo als dit, vergis ik mij niet, in de provinciën Utrecht, Overijssel, Zeeland, Gelderland en een gedeelte van Zuid-Holland, en wel in die plaatsen, welke aan onze provinciegrenzen, zoo als Gorinchem, Hardinxveld, Giessendam enz., reeds sedert 15 à 20 jaren in werking is en die ook in sommige steden van dit gewest bestaat.

Wanneer toch zoodanige heffing provinciaal is, en de additionele procenten op de gewone rijks-kantoren door 's lands ambtenaren kunnen ingevorderd worden en het noodzakelijk is aan de gemeente besturen uitgekeerd, dan tocht is een plaatselijke surveillance overbodig en wordt de oorzaak weggenomen, waarom zoo vele plaatselijke besturen tot op heden die belasting niet hebben durven daarstellen of daar waar dezelve reeds was ingevoerd, dezelve hebben moeten afschaffen.

Ik wens, indien dezelfde objecten in deze provincie even als in de aangrenzende gemeenten, tot gelijke hoogte bezwaard worden, waardoor de geprojecteerde belasting niet kan projectieëren van het begrip van vrije binnenlandsche cirkulatie, dan lecht bestaat er gelegenheid, om eene belasting die mij toeschijnt, het minste bezwaar aan de ingezetenen te zullen opleveren, en die uit een heffing van 50 of meer procenten op de sterke dranken, welke reeds in de provincie Noord-Brabant in te voeren.

En nu heb ik de gelegenheid gesteld zie, om het stelsel van belastingen in deszelfs geheel omvang te kennen, en de overtuiging heb dat elke belasting van welken aard ook, ontevredenheid bij de natie verwekt en wij daartoe niet dan schoorvoelend moeten overgaan; dat ondanks dat besten wil en warmsten ijver, men niet zelden stuit op onoverkomelijke zwarigheden, zoo vermen ik evenwel de vrijheid te hebben, om wanneer er gelden benodigd zijn, om uitgaven te dekken, die voor het belang der in- en opgezeten een zoo nuttigen heilzaam doel hebben, dat systema van geldverreken ten behoeve der gemeenten te mogen toewijzen, hetwelk op weelde en zinnigheid rust, en een vrees op treft, dat niemand schaden kan; zooals de heffing op de sterke dranken, daadwerkelijk eene heffing ter bevordering van maatschappelijk geluk genoemd worden; daar het eene onbetwifelbare middel is dat de jenever in ons land eene groote waardheid verkregen heeft, door het misbruik daarvan te voorkomen, van waar anders al die droombeelden ontstelde verbetering, omdat gebruik te worden afschaffen, bekend is het bovendien en deskundigen zulken het getuigen, dat er geen land is, dat met een groote in het vervaardigen van dien drank wat snijden en deugdzaamheid betreft, kan wedijveren; dat de in-

derjen eene groote bron van volksbestaat opleveren, en alzoo de rijks-inkoms op dezelve zeer veel geld in de schatkist werpt.

Ook uit een ander standpunt beschouw ik zoodanige heffing van opcenten voor de gemeenten nuttig en doelmatig, wanneer men nadelijk de zelfde kan doen strekken ter wegneming of vermindering der jaarlijksche personele omslagen, die den ingezetene ieder jaar van zijn leven aan hoogst onaanneemelijke hasporingen ontrent zijn vermogen blootstelt en daarom dikwerf een arbitraire inquisitoriale maatregel genóemd wordt.

De klassifikatie toch van de hoofdelijke omslagen, geschiedt naar de verhoudelijke konsumptie of den materiëlen staat der kontribubelen, en ik vraag het aan zooveel onder UEd. Gr. Achth. die van administratieve betrekkingen gekleed zijn, of niet bij de zamenstelling van dussdanige omslagen de ervaring nu heeft doen zien, dat dezelve meer en meer bronnen van haat en tweedragt worden, is het UEd. Gr. Achth. niet gebleekt, hoe dikwerf vrienden en betrekkingen hunne eigene belangen daarbij deden gelden, hoe veel ongenoegen er door werd aangeweekt, ja, hoe zelfs, bij het meest onpartijdig wikkelen en wegen in de schaal der billijkheid, de verdenking van een voordeel, daarbij niet was af te weren. Is het dan ook om deze redenen, niet wenschelijk, andere middelen te zien ontwikkelen, die even krachtig werken om het te kort bij zoovele gemeenten te dekken, of gelden in de kasse te zien vloeijen, en de uitgaven der uitgaven kunnen strekken welke doel zoo nuttig en noodzakelijk is? wij weten toch dat bij de afschaffing van het municipaal oktrooi de noodzakelijkheid geboren werd; om op eene andere wijze in de behoeften der gemeenten te voorzien, door het heffen van eene andere soort van plaatselijke belastingen.

Men stelde destijds additionele procenten op de hoofdsom der grondbelasting, op het personeel en mobiliair voor, en wanneer die ontuereikende waren, gaf men zoodanige gemeenten, alwaar het bedrag van een te kort ontstond, de gelegenheid aan de hand, om door repartitie over de in- en opgezeten, daar in te voorzien.

Eveneens bood men aan die plaatsen, alwaar de uitgaven en behoeften zoo groot waren, dat de omstandigheden niet toelieten om het te kort door eenen matigen omslag te vinden, de gelegenheid aan om weg- straat en havengelden, recognitiën van markten, omslagen voor het onderhoud van lanternen, brandspuiten, nachtwachten en soortgelijke te heffen; doch men liet in het midden om des verlangende ook plaatselijke belastingen op de dranken, eetwaren, brandstoffen, bouwmaterialen en andere die binnen de gemeente zelve gekonsumeerd of verbruikt werden, te innen, en de tijd heeft ons doen zien hoe wars een ieder is van personele omslagen, daar men in vele plaatsen in der tijd van dat aanbod gebruik heeft gemaakt, en eene heffing van gemeente opcenten op de dranken, eetwaren, brandstoffen, bouwmaterialen en soortgelijke, tot bestrijding der behoefte met goed gevolg heeft ingevoerd.

Ik verzoek alzoo UEd. Gr. Achth. deze aangelegenheid in ernstige overweging te willen nemen. Ik heb mij onthouden, om hier een ontwerp voor te dragen van reglementaire bepalingen of van verordeningen noemens eene dussdanige heffing van opcenten ten behoeve der gemeenten, om dat dezelve in andere provinciën aanwezig, gevoeglijk door tusschenkomst van zijne excellentie den heer gouverneur verkrijgbaar zijn. Ik herhaal alzoo ten slotte mijn voorstel Ed. Gr. Achth. Heeren, dat zoodanige belasting van het waarnemingsbelang van de provincie reeds is ingevoerd, en van het gewigt hiervan doordrongen, zij het mij vergund, UEd. Gr. Achth. persoonlijke medewerking ten deze in te roepen, en beleefdelijk te verzoeken hetzelfde ter dezer vergadering wel in behandeling te willeh nemen.

Ik heb de eer niet bijzondere onderscheiding mij te onderteekenen.

Ed. Gr. Achth. Heeren,
 W. Ed. Gr. Achth. Div.
 dienaar en mede lid
 dezer vergadering.

Konsulaat van Belgie.

De konsul van Belgie residentende te 's Hertogenbosch.

Gezien de wet op de differentieele regten van den 21 juli 1844 (ball off. N°. 1100) en het koninklijk besluit van dienzelfden datum (ball off. N°. 1176) waarbij gemelde wet executoir wordt verklaard, en willende zooveel doenlijk den handel en de scheepvaart bekend maken met de belangrijke wijzigingen, door meergecieldde wet in het tarief der goederen daargesteld, brengt ter kennis van deselve, dat ten kantore van het konsulaat voornoemd voor de belanghebbenden tervisie liggen, de wet, besluiten, reglementen en sarierven betrekkelijk de differentieele en andere regten en dat door het konsulaat voorts alle wenschelijke inlichtingen noemens deselve worden gegeven.

's Hertogenbosch 7 oct. 1844
 De konsul voornoemd,
 A. J. SPYERS.

Betaling van Pensioenen

(over het derde kwartaal 1844)

De administrateur van 's rijks schatkist in de provincie Noord-Brabant, adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van Pensioenen over het derde kwartaal dezes jaars, een aanvang zal nemen ten zijnen kantore, op Dinsdag den 1 October 1844, van des morgens negen tot twaalf ure (uitgenomen zon en feestdagen); wijders worden de belanghebbenden herinnerd, dat de betaling over gemeld tijdvak, niet langer zal kunnen plaats hebben, dan tot Ultimo December dezes jaars.

's Bosch den 30 Sept. 1844
 De Administrateur voornoemd
 L. J. A. DE LA COURT.

Advertentien

's Bosch den 4 October 1844. Heden bericht van eene dochter G. L. A. D. KIVITS geb. VAN ERP.

Bij de Boekhandelaren H. PALIER en ZON te 's Hertogenbosch, is heden van de pers gekomen en verkrijgbaar.

- 1°. TARIEF tot bepaling der hoegrootheden en van den vorm van Taxatie van het *Notarissen*, gelijk mede van de *Notarissen* ten welke aan hen in rekening zullen worden geleden, hetwelk 1°. November 1844 moet worden opgetoeld en bevestigd. Prijs 25 Cents.
- 2°. ORDONNANTIE op het voer der sonduwen der Gemeente wegen *Wassendelingen* enz. in de Prov. Noord-Brabant. Prijs 25 Cents.
- 3°. PUBLICATIE van de *Reprezentanten* van het Volk van Bataafsche Brabant van den 27 Mei 1796. Omtrent de Schouwingen van Wegen Rivieren enz. Prijs 30 Cents.

DEERS VAN AMSTERDAM
 Maandag 7 October, ten vier ure.
 W. S. 12 p. 621; Nieuwe 3 p. 75; 5 p. 97; 6 p. 97; 7 p. 97; 8 p. 97; 9 p. 97; 10 p. 97; 11 p. 97; 12 p. 97; 13 p. 97; 14 p. 97; 15 p. 97; 16 p. 97; 17 p. 97; 18 p. 97; 19 p. 97; 20 p. 97; 21 p. 97; 22 p. 97; 23 p. 97; 24 p. 97; 25 p. 97; 26 p. 97; 27 p. 97; 28 p. 97; 29 p. 97; 30 p. 97; 31 p. 97; 32 p. 97; 33 p. 97; 34 p. 97; 35 p. 97; 36 p. 97; 37 p. 97; 38 p. 97; 39 p. 97; 40 p. 97; 41 p. 97; 42 p. 97; 43 p. 97; 44 p. 97; 45 p. 97; 46 p. 97; 47 p. 97; 48 p. 97; 49 p. 97; 50 p. 97; 51 p. 97; 52 p. 97; 53 p. 97; 54 p. 97; 55 p. 97; 56 p. 97; 57 p. 97; 58 p. 97; 59 p. 97; 60 p. 97; 61 p. 97; 62 p. 97; 63 p. 97; 64 p. 97; 65 p. 97; 66 p. 97; 67 p. 97; 68 p. 97; 69 p. 97; 70 p. 97; 71 p. 97; 72 p. 97; 73 p. 97; 74 p. 97; 75 p. 97; 76 p. 97; 77 p. 97; 78 p. 97; 79 p. 97; 80 p. 97; 81 p. 97; 82 p. 97; 83 p. 97; 84 p. 97; 85 p. 97; 86 p. 97; 87 p. 97; 88 p. 97; 89 p. 97; 90 p. 97; 91 p. 97; 92 p. 97; 93 p. 97; 94 p. 97; 95 p. 97; 96 p. 97; 97 p. 97; 98 p. 97; 99 p. 97; 100 p. 97.
 Gedrukt bij D. A. A. DE ROOY